

Kerekes Sándor

KÖSZÖNTŐ A 85 ÉVES LÁSZLÓ ERVIN TISZTELETÉRE

[DOI 10.35402/kek.2021.2.13](https://doi.org/10.35402/kek.2021.2.13)

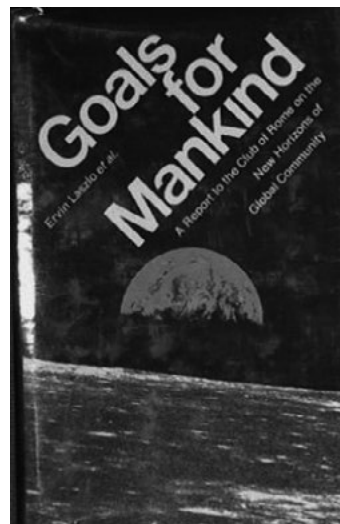
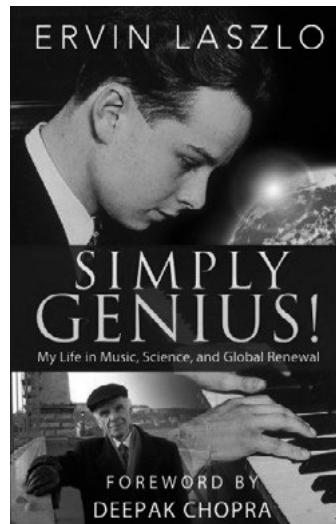
Amikor egy jelentős személyiség születésnapjára írunk laudációt, általában elkövetjük a hibát, hogy közhelyes idézetekkel és saját életünk eseményeinek a bemutatásával többet foglalkozunk, mint az ünnepelttel magával. Én sem tudom elkerülni sem a közhelyet, sem a saját életemmel kapcsolatos párhuzamok emlegetését. A közhely, amivel kezdem: Megismerheted egy ember jellemét abból, ahogyan azokkal bánik, akiktől nem vár semmit. Angolul: „A man`s character is most evident by how he treats those who are not in a position either to retaliate or reciprocate” (Paul Eldridge).

Mentségemül szolgál, hogy az idézet 1948-ból származik, amikor László Ervin már két éve csodagyerekként, tizennégy éves korában megkapta a Zeneakadémia művészdiplomáját és az Egyesült Államokban koncertezett, és az idézet szerzője amerikai. A zeneművész csodagyerekből később filozófus lett, és természetesen ebben is nemcsak kiemelkedő volt, hanem valóban egyedi és különleges.

Laudációm másik hibája összefügg az elsővel. 1971-ben pályakezdő voltam a Közgázon és rendes technokrataként kémiai technológiát tanítottam. A tananyag része volt az egész műanyagipar, de része volt az atomreaktorok működése, és már foglalkoztunk környezetvédelmi kérdésekkel is. 1968-ban Aurelio Peccei és Alexander King létrehozzák a Római Clubot és 1972-ben megjelenik a Club első jelentése *A növekedés határai* címmel. Talán nem véletlen egybeesés, de szintén 1972-ben jelenik meg László Ervin a *Jövő stratégiája* című munkája, amiről így nyilatkozott: „1972-ben a Princeton Egyetem felkért, hogy az akkor újszerűnek számító evolúciósrendszer-elméletemet alkalmazzam a nemzetközi viszonyok fejlődésére. Ott írtam meg *A jövő stratégiája* című könyvem, amely pontosan egyszerre jelent meg a Római Klub első jelentésével, amely a fejlődés korlátairól szólt. Aurelio Peccei, a szervezet vezetője elolvasta a könyvem, találkozóra invitált, hosszan beszélgettünk, és utána felkért, hogy készítsek egy jelentést az emberiség távlati feladatairól. Ehhez az ENSZ egyik kutatóintézete, az UNITAR (United Nations Institute for Training and Research) igazgatói posztját ajánlotta fel”. Így lett László Ervin a Római Club egyetlen magyar származású tagja. És nyilván véletlen, de ha

jól számolok, akkor László Ervin éppen akkor ünnepelte a 85. születésnapját, amikor a Római Klub betöltötte az 50-et.

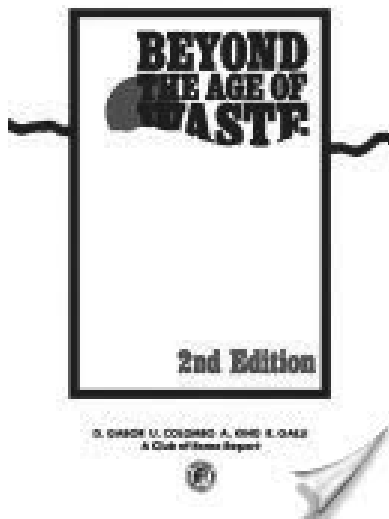
1977-ben László Ervin már a Római Klub tagjaként jelentést készített a Clubnak *Az emberiség céljairól*.

A könyvében László Ervin az emberi dimenziót emelte ki, különösen az egyének, csoportok és nemzetek eltérő kulturális attitűdjeit és értékeit. Ez teljesen újszerű volt, mivel a kulturális kérdésekre

korábban nem tértek ki a Club globális elemzéseire, amikor a Római Klub céljait felvázolták.

Időben egy évvel követte László Ervin művét a másik magyar származású kutató a Nobel díjas Gábor Dénes műve, amit Umberto Colombóval írt 1978-ban *A hulladékkorszak után* címen.

Sorolhatnám még az előkelő társaságot, akik a Római Klub szellemiségét meghatározták. A Aurelio Pecceit a Club elnökét, aki a második jelentést írta, vagy a másik Nobel-díjast, Jan Tinbergent, aki 1979-ben jelentette meg a Club harmadik jelentését.

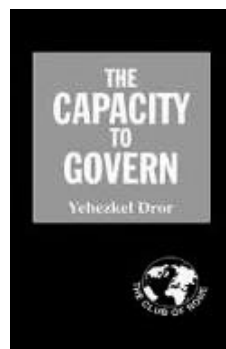

A társaság valóban előkelő, a világ legjelentősebb gondolkodói alkották és műveik meghatározták az elmúlt ötven év közgondolkodását.

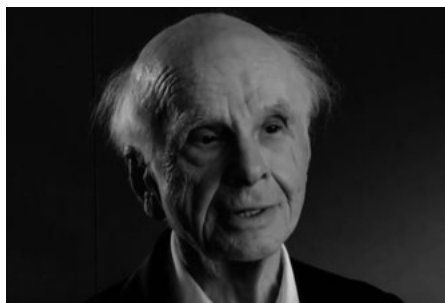
A német elnök Richard von Weizsäcker, egy német lapban azt nyilatkozta: A Római Klub a világ lelkiismerete „The Club of Rome is the conscience

of the world”. Feladata: „kínos kérdéseket kérdezni, és megpróbálni arra ösztönözni a kormányokat, hogy a napi aggodalmaiknál távolabbra tekintsenek”.

1993-ban a 25. évfordulón elfogadott Hanover nyilatkozat következménye az 1994-ben megjelent „The Capacity to Govern”, (*A kormányzási képesség*) című Római Klub jelentés, amelynek szerzője Yeheskel Dror.

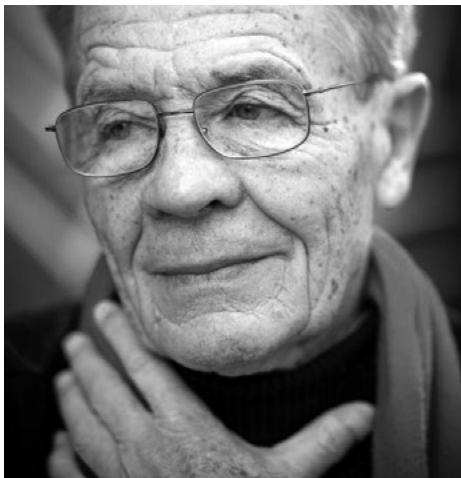
1990 A kommunizmus összeomlása után a Római Klub nemzeti szervezetei jöttek létre Kelet-Európa szinte minden államában: Bulgária, Horvátország, Cseh Köztársaság, Grúzia, Magyarország, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna, a lengyel és az orosz nemzeti szervezet már korábban megalakult. A Római Klub hazai szervezete a Budapest Club, ami 1993-ban alakult László Ervin kezdeményezésére és az alapítók.

LÁSZLÓ ERVIN

VITÁNYI IVÁN

HANKISS ELEMÉR

ZWACK PÉTER

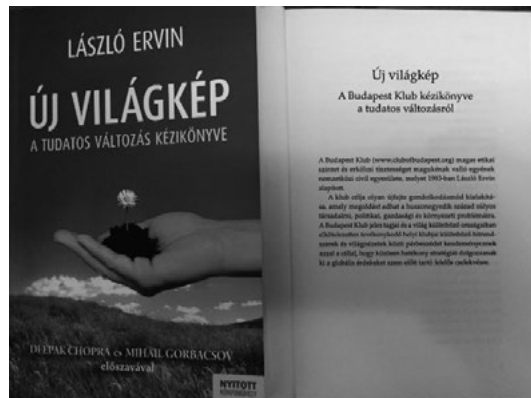
Az alapító atyák együtt gondolkodását mutatja a következő három idézet:

László Ervin: „A planetáris tudatosság ma már nem csak lehetőség, hanem szükséges is! Ahhoz, hogy a világ jelenlegi problémáin túljussunk, meg kell tanulnia az emberiségnek, hogy közösen gondolkodjék a világ dolgairól és közösen találjon megoldást”.

Vitányi Iván szociológus: technikailag fejlett világunk lehetőségei megengedik ugyan, hogy könnyedén kapcsolódjunk akár egy másik kontinensen élő emberrel, de kevésbé teremtünk valódi kapcsolatot a szomszédunkkal. A Budapest Klubnak „... folytatnia kell a húsz évvel ezelőtt meghirdetett planetáris tudatosságot...”.

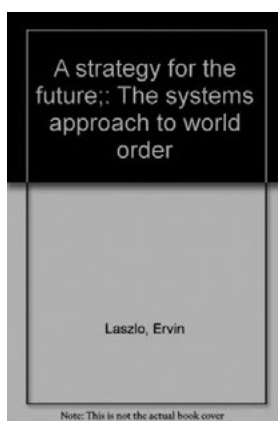
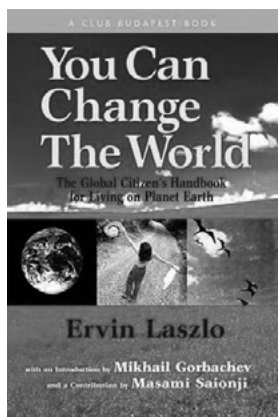
Hankiss Elemér szociológus: „...a mai világban, kitérő, virtuális világunkban felvetődik a kérdés: hogyan találhatjuk meg a helyünket benne emberként?”. „Ezek nagyon más és más szabadságok. A mai iskolákban ezek közül melyik szabadságtípusra készítik fel a diákokat? Vagy mi a szabadságnak az a mélyebb lényege, amely minden világokban eleven erőként hathat? S hogyan kell e mélyebb szabadság forrásait felnyitni diákjaink szívében, elméjében?

2009-ben László Ervin megfogalmazta a Budapest Club kézikönyvét: *Új világkép* címmel.

A világ megváltoztatható, üzeni a Budapest Klub nevében László Ervin. „A világcégek vezetőit kezdi foglalkoztatni, hogy fenntarthatóvá tegyék saját működésüket. Nekik sem érdekük, hogy összehozzanak a piacok. Kutatásokat finanszíroznak a termelés fenntarthatóvá tételére. Pedig ez veszélyt is jelent, az kell hozzá, hogy a konkurencia is hasonló lépéseket tegyen, ellenkező esetben piacot veszthet a cég. A mi feladatunk a Budapest Klubban többek között az, hogy ezeket a vezetőket összehozzuk, és

rábeszéljük őket a közös fellépésre. Ehhez a szellem embereinek, művészeknek, íróknak a segítségére van szükségünk”.

„A földön kívüli élet valószínűsége igen magas. Az is elképzelhető, hogy van már kapcsolat is, megbízható csillagásztól hallottam, hogy erre konkrét bizonyíték is létezik, de ezt nagyon kevesen ismerik, talán tucatnyi ember a Pentagonban. Erről csak spekulálni lehet, de ha elfogadjuk Frank Drake (a földön kívüli intelligens élet felkutatására irányuló SETI-program atyja – a szerk.) számításait, a mi galaxisunkban is léteznek magasabb rendű életformák az emberen kívül. Mivel a fénysebességet átlépni nem lehet, a távoli bolygók kolonizálása óriási nehézségekbe ütközik. Ezen a problémán is dolgoznak kutatók. A kozmikus vákuumban léteznek olyan nullpontenergiák, amelyeket esetleg meghajtásra lehet felhasználni, az információim szerint a Földön talált idegen roncsok is vákuumenergiás meghajtásra utalnak. Más energiaforrás nincs az űrben. A kérdés az, hogy az Einstein által leírt törvényszerűségeken túl működnek-e más hatások is a fénysebesség közelében; bizonyos kutatások szerint igen, át lehet

alakítani a téridő szerkezetét. De a megoldás nem az, hogy innen elköltözzünk”.

László Ervin globális hatását bizonyítja, hogy olyan világhírességek, mint *Mihail Szergejevics Gorbacsov*, *Csikszentmihályi Mihály* és *Muhammad Yunus* a Budapest Klub tiszteletbeli tagjai, László Ervin tisztelői és barátai.

Befejezésül és vigasztalásul álljon itt egy idézet a legtöbbet olvasott könyvből, a Bibliából: „*Senki sem próféta (azaz tekintély) a saját hazájában*”. De Ervint sok évvel a világhír után, mégis utolérte a hazai elismerés is. Előbb a Pécsi Egyetem díszdoktorrá fogadta, majd 2010-ben a Magyar Tudományos Akadémia Gazdaság- és Jogtudományok Osztályának külső tagja lett. Az akadémiai székfoglaló előadásának címe: *Globális fenntarthatóság rendszerelemleti megvilágításban* volt.

Kedves Ervin!

További jó egészséget és további alkotó kedvet kívánok Neked a 85. születésnapodon.

Kerekes Sándor, egyetemi tanár BCE, a Budapest Klub Kuratóriumának tagja